

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Hautausavustaminen toimeentulotueissa ja hautaan saattamisen vastuut

Ritva Liukonen
Erityisasiantuntija
7.10.2025

Hautaan saattamisen vastuut 1/2

- Hautaustoimilain (457/2003) mukaan vastuu hautauksista tilanteissa, joissa vainajalla ei ole omaisia tai muita läheisiä tai hautaamisesta ei huolehdi kukaan, kuuluu viime kädessä kunnalle.
- Ennen sote-uudistusta hautaustoimilain mukaisten kunnan tehtävien toimeenpano oli valtaosin delegoitu sosiaalihuollolle ja siellä toimeentulotukea toimeenpaneville viranomaisille.
- Hautaustoimilakia ei muutettu sote-uudistuksen yhteydessä. Hautaustoimilain mukaiset tehtävät säilyivät kunnalla, mutta täydentävän toimeentulotuen myöntäminen varattoman vainajan hautaamisen turvaamiseksi siirtyi hyvinvointialueille sosiaalihuollon järjestämisvastuun siirron yhteydessä
- Kotikunnat ovat myös oikeutettuja saamaan ilman perillisiä kuolleen vainajan kuolinpesän varoja.

Hautaan saattamisen vastuut 2/2

- Toimeentulotukiasioiden valtakunnallinen neuvottelukunta on käsitellyt asiaa useammassa kokouksessaan ja teki myös hyvin lyhyen kyselyn hyvinvointialueille keväällä 2024 ja siihen vastasi 15 aluetta. Uusintakyselyä ei ole tehty
 - Valtaosassa vastauksissa todettiin, ettei asia ole ollut selvä hyvinvointialueiden aloittaessa, mutta sittemmin asiasta on käyty kuntien kanssa keskustelua. Tyypillisesti osa kunnista on ottanut asian hoitaakseen, osa tuettuna, mutta osa on kieltäytynyt toistaiseksi. Joillain alueilla hyvinvointialue edelleen huolehtii tästä. Helsingissä tästä on Sotepe tehnyt kaupungin kanssa kirjallisen sopimuksen.
- Hallitusohjelma ei sisällä hautaustoimilain muuttamiseen liittyvää mainintaa. Sen sijaan hallitusohjelmassa todetaan, ettei kuntien tehtäviä siirretä hyvinvointialueille hallituskauden aikana (s. 53). OKM:ssä ei ole vireillä hautaustoimilain muuttamista koskevaa säädösvalmisteluhanketta. Lakiin kohdistuu eri toimijoiden muutostoiveita.

Täydentävä toimeentulotuki hautausmenoihin

- Vainajan hautausjärjestelyjen kustannukset lasketaan ensisijaisiksi kuolinpesästä suoritettaviksi pesänselvityskustannuksiksi, jotka kuolinpesästä suoritetaan aina ensin.
- Mikäli vainaja on varaton hautauskustannuksiin voi nykykäytännön mukaan hakea toimeentulotukea, ensin Kelasta, josta perustoimeentulotuen ratkaisemisen jälkeen hakemus voidaan siirtää hyvinvointialueen ratkaistavaksi.
- Hautauskustannukset on tarvittaessa perinteisesti myönnetty täydentävänä toimeentulotulotukea, tarvetta arvioitaessa arvioidaan hakijan käytettävissä olevaa varallisuutta.
- Laissa on perintämahdollisuus tulevan ajan varallisuudesta hallinto-oikeuksien kautta
- Hyvinvointialueilla on itsenäinen toimivalta määritellä, mitä varattomaksi todetun vainajan hautaukseen kuuluu sekä omat kilpailutetut sopimushautustoimistot.
- Hautaus myönnetään yleensä maksusitoumuksena ennakoon, mutta toimeentulotukea voidaan myöntää erityisestä syystä myös takautuvasti

Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen ohjeiden kehittäminen

- Opas toimeentulotukilain soveltajille on vuodelta 2013 ja sen osalta STM on todennut sen olevan voimassa niiltä osin, kun laki ei ole muuttunut.
 - Täydentävän toimeentulotuen myöntämisestä todetaan siinä seuraavaa: Erityisistä tarpeista tai olosuhteista johtuvina menoina voidaan ottaa huomioon myös esimerkiksi välttämättömät hautausmenot. Hautausmenojen yhteydessä otetaan huomioon kuolinpesän varat sekä lesken tulot ja varat.
 - Ristiriitaiseksi koetaan mm. seuraavia asioita: mitä turvataan silloin, jos vainaja on jo haudattu ja laskut maksettu, lesken varojen huomioiminen laskelmassa, tuleeko Kelan perustoimeentulotukioikeus ratkaista ensin. Lisäksi hautaustoimistojen liitto on usein lähestynyt ministeriötä ongelmasta, että alueilla on erilaisia käytäntöjä sen suhteen, vaaditaanko ennen päätöksentekoa perunkirjaa.
- Sosiaali- ja terveysministeriön opas toimeentulotukilain soveltajille päivitetään kokonaisuudessaan neuvottelukunnassa käydyn keskustelun perusteella, jotta myös alueet voivat yhdenmukaistaa omia ohjeitaan. Työtä on aloitettu ministeriössä ja pyritään saamaan valmiiksi kesäksi 2026.

Kiitos!

Sosiaali- ja
terveysministeriö